Textil trilogi, del 1
människan

Textil trilogi, del 1
människan

textil samtidskonst 27 mars – 15 maj 2021

En utställning producerad av Fiber Art Sweden i samarbete med K.A. Almgren sidenväveri & museum

Liisa Hietanen
Helene Heldt Hortlund
Anna Sjons Nilsson
Kari Steihaug

Detalj, Sfärer
Konstnär: Helene Heldt Hortlund, foto: Helene Heldt Hortlund

Trilogi är ursprungligen benämningen på den svit av tre dramer som i antikens Grekland uppfördes i en följd. Numera kan benämningen användas friare om verk i tre sammanhängande men var för sig avslutade delar.

Textil trilogi är en serie om tre utställningar med nordiska samtidskonstnärer inom det textila fältet i ett samarbete mellan Fiber Art Sweden (FAS) och K.A. Almgren sidenväveri & museum (Sidenväveriet). FAS och Sidenväveriet har tidigare erfarenheter av samarbete i projektet Siden och Samtid, sex grupputställningar 2015 – 2018.

I *Textil trilogi* trevar vi oss fram: vad är det som ska berättas, hur lyder historien? Att välja ett industrihistoriskt museum, och ett fortfarande fungerande väveri, som inramning till en konstutställning ställer förväntningar på kontext och konstnärlig avsikt. Vad som än visas här så läses det in i sammanhanget – arbetarhistoria, industrimiljö, stockholmiana, materialitet, mekanik för att inte tala om den patinerade och helt betagande estetiken i rummen. Ljuset flödar in genom handblåsta fönsterrutor, de puderrosa väggarna och de magnifika maskinerna i trä, stål och järn, de imposanta jacquardvävstolarna som vittnar om den textila produktionens roll som pionjär inom teknologi och senare IT. Om man är oförsiktig skulle miljön kunna beskrivas som romantisk, men då glömmer man vad som utspelats här: de slamrande vävstolarna, de många arbetarna, hettan och kylan, värkande kroppar, skickligheten och fingerfärdigheten. Sidentygerna som vävdes, packades, levererades och kontakterna med omvärlden. Och hur detta väveri ingick i ett större sammanhang i den sjudande industrialismen där textilindustrin låg i täten.

Att väva, liksom många andra textila metoder, inkluderar en rytm, en rytm i själva görandet, ett upprepande, ofta monotont. Det finns en kontinuitet, dels mekanisk, men också i överförandet av kunskap som sträcker sig över långa tider, årtusenden till och med. I Denisovagrottan i Sibirien hittades 2016 en 50 000 år gammal synål av ben. Synålen är en innovation som kan användas till att sammanfoga två mjuka material. Sömnad, började det här, i en grotta under istiden?

Vår berättelse, om det nu alls är en berättelse, ligger närmare i tid. Ändå går det inte att undgå att allt vi gör länkar till historien. *Trilogi* förknippas oftast med något litterärt, med något textbaserat. Text och textil härstammar från samma ord, det latinska te'xo med betydelsen 'väva'. Vi är inne på ett spår här.

Textil trilogi del 1 har "människan" som tema, vilket förstås är ett jättelikt ämne, men när det kommer till textila material och metoder så är det naturligt att börja i den änden. Textilen är sammanlänkad med sinnena, med kroppen, huden – beröring. Den textila hanteringen är också starkt förknippad med tänkandet, beräkningar och teknik

- kunskap. Textil som kunskap och upplevelse är en betydande del av vår civilisations utveckling, alltsedan då ett redskap som nålen prövades fram av istidens uppfinnare vid Denisovagrottans mynning. Var det behovet av bättre passform på plagget som drev fram nålen, eller ett tätare skydd mot kylan?

Textil som konstnärligt medium lämpar sig för tematiken ”människan” med sina konnotationer till kropp och intelligens. Därtill står vi som livs levande exempel på detsamma och betraktar verken. Vad konstnärernas avsikt än var att gestalta så kommer vi inte undan som betraktare. Vi kan anstränga oss olika för att tränga in under ytan, att se ur olika perspektiv eller försöka förstå. Vi har olika mycket tålamod, kunskap och öppet sinne eller intresse. Om det nu är en berättelse, första akten i ett drama, eller om det är ett konstaterande, en tablå, en vision i konstnärlig dräkt som *Textil trilogi del 1* försöker förmedla, så är det din blick som till sist avgör. Vad du än ser eller upplever så är det rätt. Det är konstens privilegium, att inte avkrävas på facit, på korrekt svar. Trots detta, mänskliga erfarenheter är till största del kollektiva, så särskilt unika är vi inte som individer sett ur ett större perspektiv. Vi delar erfarenheter med de döda och de ännu inte födda kommer dela dem med oss. De verk som visas nu, våren 2021, på Sidenväveriet väcker empati, vi känner igen oss själva i till exempel Kari Steihaugs insamlade och ofullbordade stickningar. Allt som inte blir som man tänkt.

Det handlar om längtan, sorg blandat med humor, kanske om undran över hur vi hamnade här.

Textil hantering innehåller så många metaforer, själva hantverket, dvs metoden, är ett språk i sig. Anna Sjons Nilssons avklippta trådar är skoningslösa, ett dödsögonblick. Desto mer håller tråden samman i Liisa Hietanens realistiska porträtt av verkliga människor i hennes närhet – Weijo sitter i varselväst och håller ihop genom virkningens enda tråd.

Under skinnet är vi alla lika. Med tunna skikt av trådar och organza gestaltar Helen Heldt Hortlund något jag skulle vilja kalla ömma punkter, eller kanske kritiska punkter – starka, sköra nebulosor eller virusodlingar.

Textil trilogi del 1 börjar med tankar om textilens referenser till mänskliga erfarenheter. Livets gobeläng, apropå metaforer. Del två och tre är ännu inte ”skrivna”, eller ”vävda” enligt latinska te’xo. Planeringen är en utställning om året i tre år, produktionstakten är inte snabbare.

Att ha i minnet mellan varven: utan synål hade vi dött, typ.

Anna T Wolgers

Konstnärer

Liisa Hietanen
Helene Heldt Hortlund
Anna Sjons Nilsson
Kari Steihaug

Liisa Hietanen

Weijo finns på riktigt, liksom Anna och Edith. De bor på samma ort som Liisa Hietanen, i Hämeenkyrö i sydvästra Finland. Det är porträtt, skulpterade porträtt i full skala. I regel är ett tredimensionellt porträtt utfört i hårt material – hugget i sten eller trä, eller kanske först modellerat i lera som sedan avgjutits i gips eller brons. Människoliknande figurer i textil är vi däremot vana att se som dockor: marionetter, leksaker, rollspel, voodoo osv. Dockan har ett syfte, är ett redskap för något annat som ska förmedlas: den är en agent. Kanske är det därför man häpnar så när man ser Liisa Hietanens skulpturer, de är något helt annat, en egen sort, de är sig själva. Det finns en term för stickning, virkning och liknande tekniker på engelska - ”single element technique” - dvs att med en tråd (som kan vara spunnen av flera trådar) bygger man upp en form till skillnad från till exempel vävning där en stor mängd trådar samverkar till formen. Maska för maska har Hietanen modellerat fram några av sina ortsbor, fångade i stunden, i vardagen. Man kan se det som en parallell till skrivande, biografier kanske, där varje maska utgör en bokstav.

t.v. Weijo
t.h. Anna och Edith
Foto: : Marjaana Malkamäki

Helen Heldt Hortlund

Ett inre liv, bakterier och blodplättar. Vad som finns under huden på oss kan kännas lika avlägset som universums nebulosor. Helene Heldt Hortlund virkar med tunn tråd formationer som om det vore telefonklotter och kombinerar det med florstunna färgade tygstycken. Egentligen är det bara olika former och olika tekniker som möter varandra i en komposition, konkret och jordnära. Ändå går de inte att låta bli att dra iväg med fantasier om kosmos, mikrobiologi eller om livets uppkomst. Det fina är att man kan pendla mellan att se ett naturfenomen och att se en konstnärlig komposition av färg, form och material. Bilderna är runda som kikhål, illusionen blir att vi ser en liten del av något som är oändligt mycket större. Är det vår egen fantasi vi får syn på?

Sfärer
Foto: Helene Heldt Hortlund

Interiör från Almgrens Sidenväveri & Museum
Verk: t.v. Anna Sjons Nilsson, När Meret Oppenheim börjar knyppla eller det tar aldrig slut
t.h. Liisa Hietanen, Anna och Edith
Foto: Kenneth Pils

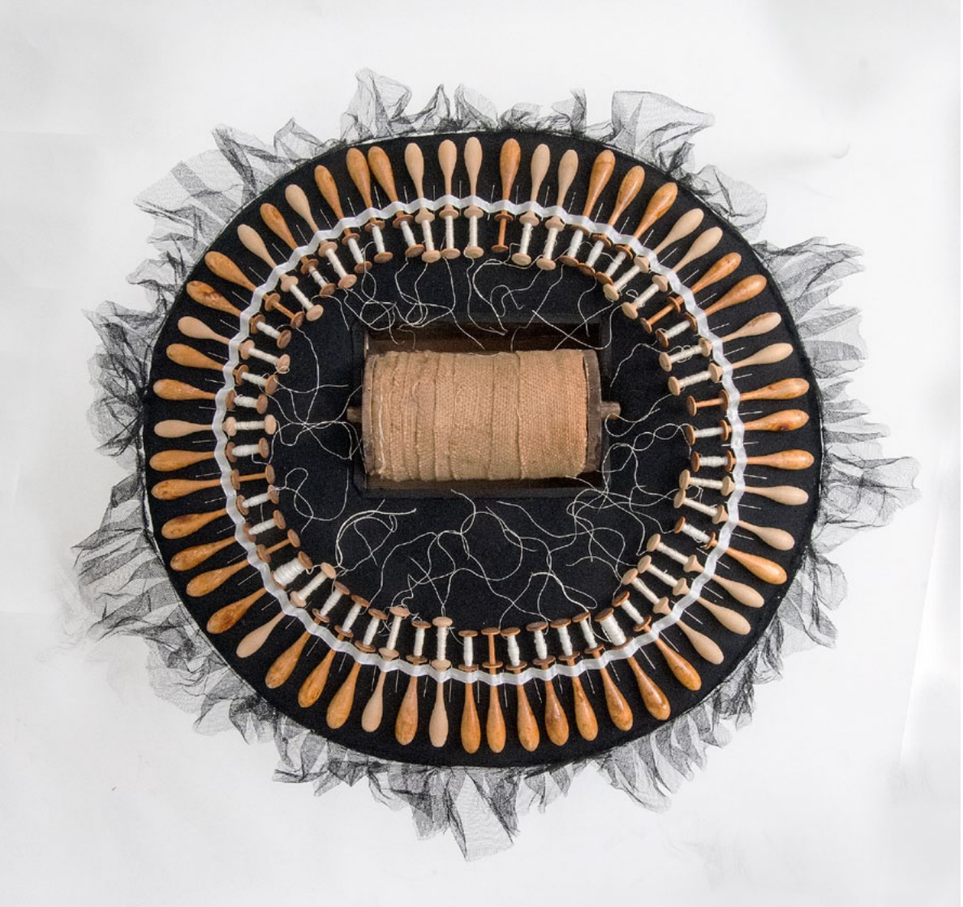

Anna Sjons Nilsson

Det finns en fascination för knyppling som många av oss delar: Det precisa, delikata, det lilla formatet. De vackra redskapen, själva hantverket, de snabba händerna som flyttar knyppelpinnarna och lägger trådarna korsvis och rätt mellan myllret av nålar så att spetsen binds ihop och håller samman i sitt intrikata mönster. Det kan förefalla obegripligt hur det går till när man tittar på en skicklig knypplerska. Det är matematik och meditation i ett, stilla och aktivt i samma andetag.

Anna Sjons Nilsson använder hantverkets alla beståndsdelar, allt kan laddas med mening. Hennes arbeten glider sömlöst mellan olika genrer och tidsepoker. Bildkonst, slöjd, tradition, samtid, svärta, humor - det finns inga hierarkier. Det är trösterikt. Vi kan mer än vi tror, tycks verken säga oss. Även i den sorgligaste stund finns det något att ta fatt i, att lita till, skapandet är en livflotte. Tingen vibrerar i sin skenbart muntra uppsyn. Andaktstunden vid knyppeldynan talar flera språk – om livet, om döden, om lust och lek.

Det var en gång
Foto: Staffan Björklund

När Meret Oppenheim börjar knyppla eller det tar aldrig slut
Foto: Staffan Björklund

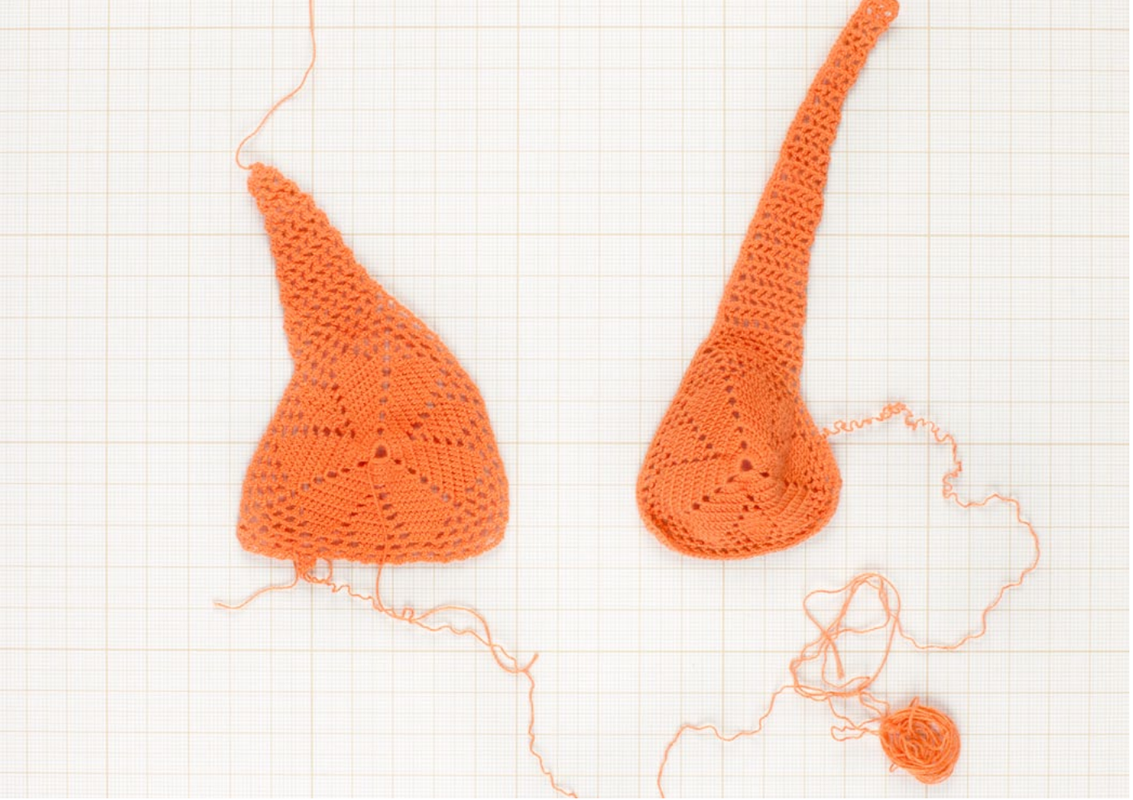

6238 02.10.13. (16cm x 26cm og 13cm x37cm) Dette er 70-tallet og ny bikini.
Nina Elisabeth, 65 år, Oslo.

Kari Steihaug

Det blir inte alltid som man tänkt sig, ganska ofta lyckas man inte i sina intentioner: något kom emellan, intresset svalnade, killen gjorde slut, pengarna tog slut, det blev fel, babyn blev för stor innan koftan var klar...

Även vi som inte stickar känner igen oss i de goda planerna, i entusiasmen då man påbörjar ett projekt som sedan rinner ut i sanden, som blev för svårt, som aldrig avlutas. Men hur skulle det vara om vi aldrig försökte? Kari Steihaugs arkiv över ofullbordade stickningar som människor skickat till henne handlar i mångt och mycket om kärlek, de flesta av stickningarna har påbörjats i en akt av omsorg om någon annan – som att sticka ett par vantar till sin käresta, eller till sitt barnbarn. En annan bild är själva objektet, stickningen, som på ett sätt talar om sin egen sorg – att aldrig blivit till, aldrig tagits i bruk. På så sätt talar objekten om tragiska öden värre än själva handlingen. Här ger Kari Steihaug upprättelse till det och dem som inte lyckats som det var tänkt.

Arkiv: De Ufullendte, 1998-2018, totalt 195 foto/text A4
Foto: Espen Tollefsen
Inköpt av: Nasjonalmuseet Oslo

Textile Trilogy - part 1 - Humankind

Textile Trilogy is a series of three exhibitions with contemporary Nordic artists working within textiles, in a collaboration between Fiber Arts Sweden (FAS) and KA Almgrens Sidenväveri & Museum (KA Almgrens Silk Mill and Museum). To choose an industrial history museum, and a still-functioning weaving mill, as a framework for an art exhibition, arouses expectations on both context and artistic intentions. If careless, the environment could be described as romantic, but then one has forgotten to take into account what has taken place here: the slamming looms, the heat and the cold, aching bodies, the skills, and the manual dexterity.

To weave, like many other textile-methods, includes a rhythm, a rhythm in the actual making, a repetition, often monotonous. There is a continuity, partly mechanical, but also in the transference of knowledge that stretches over long periods, even across millenniums.

Our story, if that is what it is, is closer in time. Yet, there is no escaping that everything we do is linked to history. *Trilogy* is often associated with something literary, with something text-based. Text and textile stem from the same word, the Latin te'xo, meaning to weave. We are catching on to something here.

Textile Trilogy - part I has "humankind" as a theme, which of course is a huge subject matter. However, when it comes to textile materials and methods it is natural to use this as a starting point. Textiles are interconnected to the senses, with the body, skin - touch. Textile management is also closely associated with thinking, calculations, and technical skills - knowledge. Textile as knowledge and experience is a significant part of the development of our civilisation, dating back to when a tool such as a needle was experimented with by inventors of the Ice Age.

Textile as an artistic medium is well-suited for the theme "humankind" through its connotations to body and intelligence. Thereto, we stand as real-life examples of this as we view the work. Whatever the artists intended to portray, as viewers we cannot escape it. In different ways we can make an effort to penetrate the surface, to consider different perspectives, or try to understand. We all have different degrees of patience, knowledge, and open-mindedness or interests. If this now is a story, the first act of a drama, or if it is a statement, a tableau, a vision draped in an artistic coating that *Textile Trilogy - part I* is attempting to express, it is still your gaze that will ultimately determine. Whatever you see or experience, it is right. This is the privilege of art, to not require an answer, a correct response.

The works exhibited, during the spring of 2021, at K.A Almgrens sidenväveri evoke empathy. We can recognize ourselves in for example Kari Steihaug's work of collected and unfinished knits. Everything does not turn out the way you think it will.

It is about longing, grief mixed with humor, perhaps of our query of how we ended up here.

The handling of textiles includes so many metaphors, the actual craft, that is to say the method, is a language of its own. Anna Sjons Nilsson cut threads are merciless, a moment of death. All the more, in Liisa Hietanen's realistic portraits of people in her locality, the threads unite - Weijo is seated wearing a warning vest and held together through the single thread of the crochet.

Under the skin, we are all the same. Through thin layers of threads and organza, Helen Heldt Hortlund creates something I would like to call sensitivities, or perhaps critical points - strong, fragile nebules or viral cultures.

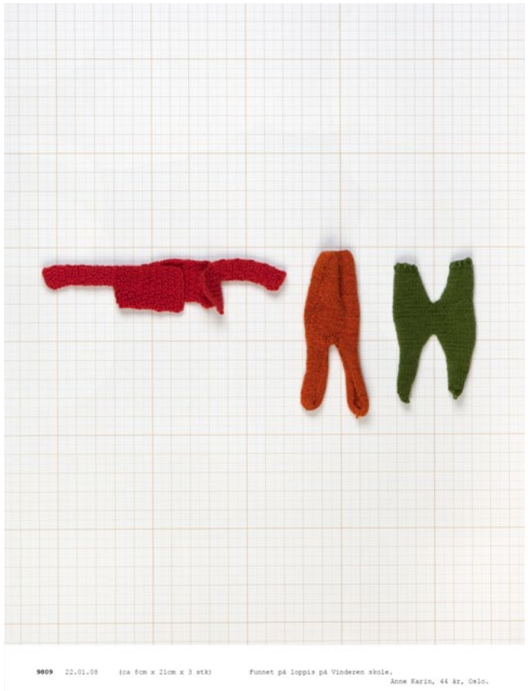

Kari Steihaug, Arkiv: De Ufullendte, 1998-2018,
9809 22-02.08 (ca 8cm x 21cm x 3 stk) Funnet på loppis på Vinderen skole. Anne Karin, 44 år, Oslo Foto: Espen Tollefsen

Liisa Hietanen

Weijo is real, as are Anna and Edith. They live in the same place as Liisa Hietanen, in Hämeekyrö in Southwest Finland. They are portraits, sculpted full-sized portraits. Generally, a three-dimensional portrait is created out of hard materials - set in stone or wood, or perhaps first modeled in mud and then cast in plaster or bronze. We are accustomed to viewing human-like figures made out of fabric as dolls: marionettes, toys, role play, voodoo, etc. The doll serves a purpose, a tool to convey something else: an agent. Perhaps this is why one is so astounded when looking at Liisa Hietanen's sculptures, they are on a completely different level, a kind of their own, they are themselves. In English, there is a term for knitting, crocheting, and similar techniques - "single element technique" - which means you build a form from one single thread (that can be spun from several other threads) as opposed to for example weaving where a large number of threads together shape the form. Stitch by stitch, Hietanen has molded and depicted some of the local residents, captured in the very moment, in the everyday. It can be seen as an analogue to writing, as a biography perhaps, where each stitch constitutes a letter.

Helene Heldt Hortlund

An inner life, bacteria, and platelets. What lies beneath our skin can feel as distant as the universe's nebulas. Helen Heldt Hortlund crochets fine thread formations as if they were phone scribbles and combines them with dyed pieces of thin gauze cloth. It is, in fact, only different shapes and techniques that encounter each other in a composition, concretely and down to earth. Yet, it is difficult not to get carried away with imaginations of the cosmos, microbiology, or the origin of life. The beauty of this is that one can move between the viewing of a natural phenomenon and an artistic composition of colour, form, and material. The images are as round as peep-holes, the illusion being that we only see a small fraction of something infinitely larger. Is it our own imagination that we catch sight of?

Anna Sjons Nilsson

There is a fascination for lace-making that many of us share: The precise, the delicate, the small format. The beautiful tools, the actual craft, the fast hands that move the bobbins, that place the threads across each other and right into the multitude of needles so that the lace is tied together, bound through its intricate pattern. When looking at a skilled lacemaker, it may seem incomprehensible how this is actually executed. It is mathematics and meditation all in one, still and active in one breath.

Anna Sjons Nilsson employs all the components of the craft, and everything can be charged with meaning. Her works move seamlessly between different genres and eras. Visual arts, crafts, tradition, the contemporary, darkness, humour - there are no hierarchies. This is comforting. It seems as though the works are telling us that we know more than we realize.

Even in the saddest of moments, there is something to grasp at, to trust, the act of making is a life raft. In their apparently cheery disposition, things vibrate. The devotional time spent with the lace cushions speaks many languages - of life, death, passion, and play.

Kari Steihaug

Things do not always turn out as planned, quite often one is not successful with one's intentions: something else came up, a loss of interest, a break-up, the running out of money, a mistake, a baby that grew too large before the cardigan was completed...

Even those of us that do not knit can relate to the good plan, the enthusiasm of starting a project that then fizzles out, becoming too complex, and never completed. But what would it be like if we did not even make an attempt? Kari Steihaug's archive of uncompleted knits that people have sent her is very much about love. The majority of the knits have begun as an act of care for someone else - as in knitting a pair of gloves for a loved one, or a grandchild. Another viewpoint is the actual object, the knit, that in many ways speaks of its own grief - of never becoming anything, never coming to light. In this sense, the objects speak of fates worse than the actual action. Here, Kari Steihaug offers amends to that and them of which have not succeeded with the intended.

Curatorer:
Sonja Löfgren-Birch – Konstnär, medlem i Fiber Art Sweden.
Anna T Wolgers – Konstnär, medlem i Fiber Art Sweden, professor i textilkonst HDK-Valand

Länkar, kontaktuppgifter:
Liisa Hietanen: https://liisahietanen.squarespace.com/
Helene Heldt Hortlund: http://helenehortlund.se
Anna Sjons Nilsson:https://annasjons.se
Kari Steihaug: http://www.karisteihaug.no

Bild framsida: Det var en gång, Anna Sjons Nilsson, foto: Staffan Björklund
Texter: Anna T Wolgers
Översättning: Emily Berry Mennerdahl
Form: Kenneth Pils
Tryck: print24

Tack till:

Stockholms stad
iaspis
KULTURRÅDET

Fiber Art Sweden

Fiber Art Sweden är en idéell förening med 34 konstnärer som i sitt konstnärliga arbete relaterar till eller använder textila medel och metoder. Nätverket bildades år 1998 i Stockholm.

Utöver att fungera som ett forum för utbyte av idéer och projektsamarbete för medlemskonstnärerna har FAS genom åren producerat en mängd utställningar, samtal och seminarier för en vidare publik med avsikt att främja textilkonsten och diskussionen inom det vidgade textila fältet.

År 2011 tilldelades nätverket BUS-priset (Bildkonst Upphovsrätt i Sverige) för *”sitt moderna sätt att närma sig textilkonsten och göra den till en bredare del av konsten i samhället”*.

På hemsidan kan man läsa mera om verksamheten samt de individuella konstnärernas arbete.

https://www.fiberartsweden.nu

FIBER
ART
SWEDEN

K. A. Almgren sidenväveri & museum

Sidenväveriet är det enda ännu aktiva sidenväveri som finns kvar i Norden. Här vävs sidentyger och band på originalmaskiner i sin ursprungliga fabriksmiljö från 1860-talet. Det är också en plats för utställningar och program där det textila går som en röd tråd. Här möts samtid och historia. Med utställningen ***Textil trilogi del 1*** ”Människan” skapas möten mellan de mänskliga erfarenheter som de fyra utställande konstnärerna gestaltar och de mänskliga erfarenheter som så att säga sitter i väggarna i det gamla väveriet. Eller rättare sagt, spåren efter människorna som arbetat i väveriet syns överallt, i nötta golvbrädor, vävstolarnas lena träytor, i drivremmarnas lagningar och i lapparna som fortfarande påminner om att vi inte ska glömma att släcka lyset.

http://www.kasiden.se

K.A. ALMGREN
SIDENVÄVERI MUSEUM

Fiber Art Sweden
www.fiberartsweden.nu